

GU DRUN, de hoofdfiguur uit het spel in vijf bedrijven van Albrecht Rodenbach, is de dochter van de Moerenkoning Carausius, „de maagd die u [Herwig], de zeekeoning, de Wiking, heldhaftiglijk getrouw bleef, die zegt dat haar 't hert is noords.”

J. Boon (Katechismus van de V.B., p. 135) zegt dat Rodenbach de figuur Gudrun heeft ontleend aan de Noordgermaanse sagenwereld; Rodenbach bracht ze in de V.B. als het zinnebeeld van de Vlaamse, de Dietse, de Noordse jonge vrouw, voorbeeld van helfdhaftige trouw.

Tegenover Gudrun staat Heregard, de pronkzieke en wellustige: „een onzer is gevallen, heeft willen lustig en gemaklik leven... prijs van schande en verraad...” (Gudrun, 4^e bedrijf). Tegenover Gudrun staan „dochteren die haar moeder honen en stooten in den nacht. Die moeder is Vlaanderenland”, citeert Dosfel uit C. Verschaeve (Verzameld werk, IV, p. 19).

In Dosfels waardering staat het drama Gudrun zeer hoog (Verzameld werk, II, p. 47). Dosfel en Verschaeve hebben de zin van de Gudrun-figuur in de V.B. meer dan eens belicht. Als de eerste in 1924 op de Gouwdag der Westvlaamse meisjes te Roeselare tot „Rodenbach's zusters” spreekt, speelt hij voortdurend met aanhalingen uit Gudrun.

„Gudrun”, zegt Verschaeve, „dat is de vrouw met bijna al de vrouwelijke deugden, en daarbij nog de Germaansche” en daarmee wijst hij bovenal op de standvastige trouw: „dan treurt zij voort, maar bewaart haar liefde” (Verzameld werk, VII, p. 312). Hij noemt ze de vrouw van Rodenbach die Herwig heet; „zij werkt, poogt, lijdt met hem mee.” Ze is de vrouw die „moedig, edelmoedig, heldenmoedig den jongen held Rodenbach heeft gevolgd” (ibidem, p. 314). Elders schrijft hij: „Gudrun is jonge liefde, zich door lijden versterkend, zich rechthoudend tegen de geweldigste aanvallen door de kracht van haar „houwe trouw”, die niets anders is dan de oneindigheid van de liefde zelf” (Verzameld werk, V, p. 485). „Zij is het werkelijk die Moerland's redding door haar trouw bewerkt” (ibidem, p. 481).

Gudrun is vrouw van de Noordzee: „Op 't Noordzeestrand speelt Gudrun en wordt ons volk geboren”, zij is de „Noordse lente en Noordse storm” (ibidem, p. 319).

Zo zeer stond Verschaeve onder de indruk van de Gudrun-figuur, dat hij beweerde: „Een Vlaming kan dien naam niet neerschrijven zonder de ontroering te voelen in zijn hand”. Zijn niet uitgegeven treurspel Herred werd trouwens opgevat onder de invloed van Rodenbachs Gudrun en droeg het stempel van het Noordse landschap (Verzameld werk, I, p. 82).

De geest, waarmee Dosfel en Verschaeve de Gudrun-figuur omgaven, werd het zuiverst beleefd in de Landsbond voor Katholieke Vlaamsche Vrouwen en Meisjes met het tweemaandelijks orgaan Gudrun. Dosfel en Verschaeve schreven er menige bijdrage voor. Mevrouw Dosfel was geruime tijd

leidster van de Landsbond, waarvan de trouw aan het katholieke, Dietse ideaal helemaal beantwoordde aan de oproep van Verschaeve: „Weze uw liefde voor Vlaanderen een Gudrunliefde voor Herwig”. Hij erkende die trouw, toen hij schreef: „Gudrun wildet gij heten en Gudrun zijt gij geweest. Zo de naam, zo het leven.” Dat Gudrun bij de volgelingen van Dosfel en Verschaeve levendig bleef, ervaart men b.v. bij het lezen van het Dagboek van Theo Brouns, die, in gevangenschap, een paar keer „Gudrun, offerend en geduldig wachtend, trouw...” als het beeld van zijn vrouw ziet.

ALBRECHT RODENBACH

GUDRUN

JOS. SPEYBROUCK *Album.*

UITGAVE LANNOO. THIELT.

1921

Het tijdschrift Gudrun was tijdens de Tweede Wereldoorlog tot 1942 de toevlucht van de jongeren die tegen de verkapte annexatiepolitiek van de bezetter de heel-Nederlandse idee hoog wilden houden. Na 1942 achtte de leiding van de Landsbond het niet langer verantwoord Gudrun uit te geven. Trouwens „het uitsluitend Dietse standpunt schijnt de bezetter zo te hebben misaagd, dat met het jaar 1943 geen papiertoewijzing aan Gudrun plaats vond en de uitgave (wel) moest worden stopgezet” (J. Schöffers, Het nationaal-socialistische beeld van de geschiedenis der Nederlanden, p. 274).

De geschiedenis van dit tijdschrift was de bevestiging van wat J. Boon schreef: „Gudrun is de onverzettelijke trouw aan de eigen landaard” (o.c., p. 135).

MARCEL BOEY